

Bedriftsdemokratinemndas protokoll 10/2011

Historisk arkiv

Publisert under: Regjeringen Solberg

Utgiver: Arbeidsdepartementet

Dato: 19.01.2012

Vedtak ble truffet i følgende saker: Sak BDN 11/4951 Atea AS.
Sak BDN 11/5130 Rocksource AS. Sak BDN 11/2959
NorgesGruppen ASA. Sak BDN 11/5030 NTE Holding AS.

Protokoll 10/2011 – Bedriftsdemokratinemndas vedtak av 8. desember 2011

Vedtak ble truffet i følgende saker:

- Sak 11/ 4951 Atea AS
- Sak 11/ 5130 Rocksource AS
- Sak 11/ 2959 NorgesGruppen ASA
- Sak 11/ 5030 NTE Holding AS

Følgende deltok i behandlingen av sakene:

- Gudmund Knudsen
- Liv Synnøve Taraldsrud
- Espen Johannessen
- Gro Granden
- Ragnhild Marie Hagen
- Ingebjørg Harto
- Halvor E. Sigurdsen

Fra sekretariatet: Bodil Stueflaten og Helga Sjølli Grimstad.

Møtet varte fra kl 12 – 1430.

3. 11/ 2929 NorgesGruppen ASA

I brev 20. oktober 2010 (mottatt 23. november 2010) søker lokale fagforeninger i ASKO og Meny & Ultra om en konsernordning som innebærer at de ansatte i NorgesGruppen ASA og datterselskaper av dette har stemmerett og er valgbare ved valg til styret i NorgesGruppen ASA. Fagforeningene som har søkt har til sammen cirka 12 700 av konsernets totalt cirka 20 600 ansatte. Søknaden støttes av selskapet i brev av 11. februar 2011.

I brev 14. februar 2011 søker NorgesGruppen om innføring av delkonsernordninger innenfor butikkjedene Meny & Ultra, Kiwi og Kjøpmannshuset, samt unntak fra reglene om styrerepresentasjon i datterselskaper av disse. Søknaden støttes av lokale fagforeninger.

I brev av 20. juli 2011 søker konsernklubbene i ASKO Norge AS og Meny & Ultra om unntak fra valgreglene som innebærer at valget av ansattes representanter til styret i morselskapet skal foregå i fire valgkretser hvor det skal velges et styremedlem fra ASKO og et fra Meny & Ultra, samt at det skal velges en observatør fra Kiwi og en fra Kjøpmannshuset og at alle valgene av ansatterepresentanter i konsernet skal foregå som forholdstallsvalg innenfor valgkretsene. Fagforeningene fremholder at "listevalg vil muliggjøre bedre forberedelser til møtene blant annet ved å sikre vara fra samme "miljø" og muliggjøre et praktisk samarbeid for styremedlem og vara ved at representantene bedre vil kunne bli kjent". På bakgrunn av stor gjennomtrekk blant de ansatte søkes det om at det skal velges fem vararepresentanter for hver styrerepresentant og/ eller observatør. I tillegg søkes det om at den delen av søknaden som innebærer at det ikke skal være styrerepresentasjon i datterselskapene i de ulike delkonsernene, skal være en prøveordning tidsbegrenset til tre år.

Søknaden om at det skal velges fem vararepresentanter for hvert styremedlem og/ eller observatør støttes av konsernet.

Søknaden om at valgene skal foregå som forholdstallsvalg støttes ikke av konsernet. Bakgrunnen for dette er i følge konsernet at organisasjonsgraden er varierende innenfor konsernet, svært lav innenfor deler av konsernet, og at flertallsvalg vil være det som best kan sikre at alle ansatte i alle deler av konsernet skal kunne ta aktivt del i bedriftsdemokratiet. I stedet for at valgordningen skal framgå av Bedriftsdemokratnemndas vedtak har konsernet vist til representasjonsforskriften § 9 siste ledd som innebærer at 1/5 av de stemmeberettigede eller fagforeninger som omfatter minst 1/5 av de stemmeberettigede kan kreve at valget skal foregå som forholdstallsvalg.

Konsernet støtter heller ikke søknaden om at valget skal foregå i fire valgkretser. NorgesGruppen viser til at de er enig i representasjonsforskriftens krav om at fagforeningene må være av en viss størrelse for å kunne kreve valgkretsinnndeling, og at det dermed er unødvendig at Bedriftsdemokratnemndas vedtak tar stilling til hvorvidt valget i NorgesGruppen skal foregå i valgkretser. I tillegg reagerer NorgesGruppen på forslaget fra de to konsernklubbene om at det skal velges ansattevalgte styremedlemmer fra de to minste valgkretsene, mens det skal velges observatører fra de to største valgkretsene. Som et alternativ til forslaget fra konsernklubbene i ASKO og Meny & Ultra skisser NorgesGruppen en valgordning for konsernet som innebærer valg i fem valgkretser. Det framgår imidlertid av NorgesGruppens uttalelse at konsernet har tiltro til at det er mulig å komme til enighet om en valgordning uten at denne må fremgå av Bedriftsdemokratnemndas vedtak.

Det fremgår videre av Norgesgruppens uttalelse fra 20. september 2011 at det kan synes hensiktsmessig at unntaket fra plikten til styrerepresentasjon i datterselskapene i de tre underkonsernene tidsbegrenses. For å få grunnlag for en kvalitativ analyse av ordningen bør prøveperioden etter konsernets oppfatning settes til fem år og ikke tre som konsernklubbene i ASKO og Meny & Ultra har søkt om.

Søknaden om konsernordning i NorgesGruppen ASA ble behandlet i Bedriftsdemokratnemndas arbeidsutvalgs møte 1. november 2011 uten at det ble truffet realitetsvedtak i saken. Grunnen til det var at det i møtet ble reist spørsmål om konsernklubbenes tilleggssøknad av 20. juli 2011 skal forstås slik at

søknaden av 20. oktober 2010 er betinget av at tilleggssøknaden tas til følge. Det ble også reist spørsmål om klubbenes tilslutning til NorgesGruppens søknad om delkonsernordninger i Meny & Ultra, Kiwi og Kjøpmannshuset av 14. februar 2011 er gitt under forutsetning av at tilleggssøknaden tas til følge. I brev 3. november 2011 ble konsernklubbene bedt om å svare på dette. Samtidig ba nemnda om å få opplyst hvorvidt tilleggssøknaden er lagt fram for de ansatte i andre deler av konsernet, ev for lokale fagforeninger i disse delene av konsernet. Det ble bedt om uttalelser fra disse ansatte, ev. deres lokale fagforeninger. Det ble også spurt om tilleggssøknaden er kjent for de uorganiserte, samt hvor representative de to klubbene er for de ansatte. Det ble oppfordret til å innhente uttalelse fra ansatte som ikke er medlem i klubbene eller noen som kan anses for å representere disse.

I brev 15. november 2011 svarer de to konsernklubbene, samt tillitsvalgte i NG Spar Innland AS Spar Moelv, NG Spar Innland AS Spar Rena og NG Kiwi Møre AS avd 916 Kremmergården at "å få valgordningene i henhold til tilleggssøknaden datert 20. juli 2011 er en forutsetning for at vi kan støtte den opprinnelige søknaden". Samtidig fremholdes det at fordeling av styremedlemmer og observatører i konsernstyret kan være grunnlag for diskusjon i nemnda. For å vise at tilleggssøknaden har støtte blant medlemmene også i Kiwi og Kjøpmannshuset oppfordret Handel og Kontor i Norge et tilfeldig utvalg tillitsvalgte spredt over hele landet om å slutte seg til en uttalelse som uttrykte støtte til tilleggssøknaden av 20. juli 2011 og brevet av 15. november 2011. 20 tillitsvalgte/ klubbledere har bekreftet at de stiller seg bak tilleggssøknaden og brevet. Det er samtidig opplyst at "ingen har reservert seg", og at organisasjonen ikke vet "hva de uorganiserte måtte mene".

I e-post av 28. november 2011 opplyser Handel og Kontor i Norge at Handel og Kontor har 1 906 medlemmer i tariffbundne NG-eide bedrifter i NorgesGruppen (Asko ikke medregnet). Dette er opplyst å utgjøre 12,3 % av de ansatte.

I e-post av 29. november 2011 sier NorgesGruppen seg enig i at det kan være hensiktsmessig å gjennomføre valget av ansattes medlemmer til styret i NorgesGruppen ASA i valgkretser, men at det bør være 5 valgkretser og ikke 4 som konsernklubbene har søkt om. Samtidig gjentar NorgesGruppen sitt

tidligere standpunkt om at valgene av ansatterepresentanter til styret NorgesGruppen ASA og til styrene i underkonsernene bør gjennomføres som flertallsvalg.

I brev 14. februar 2011 søker NorgesGruppen ASA om at det kommende og fremtidige valg i alle NorgesGruppens selskaper kan gjennomføres som elektroniske valg. Søknaden støttes av lokale fagforeninger.

Konsernordning i Norgesgruppen ASA

I søknaden er det opplyst at NorgesGruppen med datterselskaper har cirka 20 600 ansatte, fordelt på ca 140 selskaper.

Det fremgår av NorgesGruppens hjemmeside at konsernet er en stor aktør innenfor daglige forbruksvarer, med virksomhet i alle fylker. Kjernevirksomheten er grossist- og detaljvirksomhet og konsernet har kunder innenfor servicehandel, storhusholdning og dagligvarehandel. Engrosvirksomheten er organisert i 13 ASKO selskaper over hele landet. Detaljvirksomheten er organisert innenfor tre profilhus på dagligvarehandel (Meny & Ultra, Kjøpmannshuset og Kiwi) og ett innenfor servicehandel (NG Servicehandel).

I brev av 11. februar 2011 stiller Norgesgruppen ASA seg positiv til ansatterepresentasjon i konsernstyret. I brevet legger konsernet til grunn at selv om fagforeningene i ASKO og Meny-Ultra ikke representerer et flertall av de ansatte i NorgesGruppen, vil det etter all sannsynlighet være et kvalifisert flertall av det totale antall ansatte som ønsker denne form for representasjon.

Etter behandlingen av søknaden i Bedriftsdemokratienemndas arbeidsutvalg 1. november 2011 er det avklart at søknaden fra lokale fagforeninger i ASKO og Meny & Ultra om konsernordning i NorgesGruppen ASA er betinget av at fagforeningene også får tilslutning til tilleggssøknaden av 20. juli 2011 om gjennomføring av valgene.

Ettersom det er et vilkår for søknaden fra fagforeningene om konsernordning i NorgesGruppen ASA at det gis unntak fra representasjonsforskriftens normale regler for gjennomføring av valg, må nemnda ta standpunkt til dette spørsmålet.

Dersom den ordning aksjelovene eller representasjonsforskriften fastsetter om bedriftsforsamling og ansattes rett til styrerepresentasjon vil medføre vesentlige ulemper eller er uhensiktsmessig for gjennomføringen av de ansattes rett til representasjon, kan nemnda etter søknad gi helt eller delvis unntak fra den ordning som ellers følger av lovene eller forskriften. Nemnda kan også sette vilkår for sine vedtak med sikte på å etablere representasjonsordninger som i størst mulig grad sikrer de ansattes medbestemmelsesrett som er i samsvar med det formål loven skal tilgodese, jf forskriftenes §§ 5 og 6.

Nemnda har merket seg at det ikke har lyktes å innhente representative synspunkter fra ansatte som ikke er organisert gjennom Handel og Kontor, og som utgjør det klare flertallet av de ansatte.

Når det gjelder søknaden om at valget skal foregå i valgkretser, er utgangspunktet etter representasjonsforskriftens § 15 at valget skal foregå i valgkretser når en eller to fagforeninger som omfatter to tredjedeler av de ansatte eller et flertall av de ansatte krever det. Nemnda forstår at det med den lave organisasjonsprosenten det er i NorgesGruppen kan være vanskelig å samle et tilstrekkelig stort flertall for å kreve valgkretser, samtidig som nemnda mener det er av betydning å legge til rette for at de ulike delene av konsernet blir representert i konsernstyret. Også selskapet understreker at det er enig i at inndeling i valgkretser er hensiktsmessig. Nemnda mener derfor at den i denne saken bør treffe vedtak om at valget skal foregå i valgkretser.

Når det gjelder spørsmålet om det skal være fire valgkretser, slik fagforeningene ønsker, eller fem valgkretser, slik NorgesGruppen ønsker, mener nemnda at en ordning med fire valgkretser er mest hensiktsmessig da det skal velges fire representanter. Det vil sikre at alle deler av konsernet blir representert med et styremedlem eller en observatør.

Spørsmålet er så hvilke valgkretser som skal velge styremedlemmer og hvilke som skal velge observatører. Fagforeningene har søkt om at "Asko" og "Meny & Ultra" skal velge styremedlemmer mens de to øvrige skal velge observatører, men overlater i brev 15. november 2011 til nemnda å fastsette fordelingen. Den fordeling det søkes om innebærer at den nest største og den tredje største

valgkretsen skal velge styremedlemmer, mens Kiwi, som er den største valgkretsen, og Kjøpmannshuset skal velge observatører. Det er ikke gitt noen begrunnelse for denne ordningen, og nemnda kan ikke se noen avgjørende grunn til å fravike det som framstår som en naturlig ordning; nemlig at den største og nest største valgkretsen velger styremedlemmer og de to minste velger observatører.

Når det gjelder spørsmålet om nemnda skal treffe vedtak som fraviker representasjonsforskriftens utgangspunkt om at valget skal foregå som flertallsvalg, jf. forskriftens § 9, og treffe vedtak om at valget skal foregå som forholdstallsvalg, har fagforeningene i brev 20. juli 2011 begrunnet dette slik:

“Forskriftens ordning med at valg av en representant skal gjennomføres som flertallsvalg synes lite hensiktsmessig i vår situasjon med mange spredte arbeidsplasser og totalt 20.000 ansatte. Styrerepresentasjon på konsernnivå er nytt og utfordrende. Vi mener et listevalg vil muliggjøre bedre forberedelser til møtene blant annet ved å sikre vara fra samme ”miljø” og muliggjøre et praktisk samarbeid for styremedlem og vara ved at representantene bedre vil kunne bli kjent. Et listeforslag vil da inneholde navnet på ønsket representant øverst og varaene i rekkefølge under. Den listen som får flest stemmer i hver krets blir representert i styret i NorgesGruppen ASA.”

Bedriftsdemokratinemndas flertall, medlemmene Knudsen, Taraldsrud, Johannessen, Granden og Hagen, forstår søknaden slik at fagforeningenes hovedpoeng ikke er om valget skal foregå som flertallsvalg eller forholdstallsvalg, men at de faste styremedlemmene og varamedlemmene skal tilhøre samme grupperinger i konsernet slik at det legges til rette for et praktisk samarbeid mellom styremedlemmene og varamedlemmene.

Flertallet er enig i at dette kan være hensiktsmessig i et konsern som Norgesgruppen. Flertallet mener at hensynet til at styremedlemmene/observatørene og varamedlemmene er fra samme gruppering innenfor konsernet på en hensiktsmessig måte kan ivaretas ved at nemnda treffer vedtak om en ordning med personlige varamedlemmer. Dette er en ordning som kan gjennomføres uavhengig av om valget gjennomføres som

flertallsvalg eller forholdstallsvalg, jf. forskriften § 9. I praksis betyr dette at i stedet for at varamedlemmene velges og innkalles slik det er fastsatt i representasjonsforskriftens § 18, skal det for hver kandidat til styrevervet føres opp inntil fem personlige varamedlemmer til kandidaten. Den kandidaten som blir valgt, blir da valgt med de oppførte personlige varamedlemmene som vil tre inn som styremedlem eller observatør i den rekkefølgen de er ført opp.

Mindretallet, Harto og Sigurdsen, oppfatter at søknaden ikke gjelder noen form for flertallsvalg – en slik ordning er av søkerne beskrevet som "lite hensiktsmessig" og "ikke formålstjenlig". Ordningen som er beskrevet i søknaden og tilleggssøknaden gjelder en fast ordning med regulært forholdstallsvalg. Dette blir særlig tydelig i lys av at tilleggssøknaden presiserer at "[e]t listeforslag vil da inneholde navnet på ønsket representant øverst og varaene i rekkefølge under. Den listen som får flest stemmer i hver krets blir representert i styret". Av flere grunner går mindretallet ikke inn for å fastsette en ordning med forholdstallsvalg:

Hovedregelen etter representasjonsforskriften § 9 fjerde ledd er at valg gjennomføres som flertallsvalg. Femte ledd gir allerede fagforeninger som omfatter minst 1/5 av de stemmeberettigede en rett til å kreve at det blir holdt forholdstallsvalg ved det enkelte valg. Denne retten tilkommer altså langt mindre grupper av ansatte enn de gruppene som etter § 6 kan søke om konsernordning. I forskriften ligger det dermed implisitt at det som utgangspunkt skal en ganske mye større oppslutning til før en fast ordning skal kunne bli fastsatt av nemnda, enn det som skal til for å kreve forholdstallsvalg i det enkelte tilfelle. I denne saken har søknaden ganske lav tilslutning. Når fagforeningene alene ikke en gang har stor nok tilslutning til å kreve forholdstallsvalg ved det enkelte valg, ville det i denne saken være paradoksalt om nemnda skulle imøtekomme de samme fagforeningenes ønske om en permanent ordning.

At flertallsvalg er hovedregel etter forskriften er etter mindretallets oppfatning begrunnet bl.a. i at det er langt enklere for de ansatte - en eller flere - å fremme forslag på enkeltpersoner enn på lister. Det er således enklere å mobilisere og engasjere de ansatte til å fremme forslag ved flertallsvalg, noe som er et viktig hensyn i denne saken, gitt antall og sammensetningen av de ansatte, slik også

søkeren beskriver det. Bedriftsdemokratiske hensyn tilsier derfor nettopp ikke at man aksepterer forholdstallsvalg ("listevalg") som en permanent ordning i saken, og vil systematisk favorisere de grupper som er organisert.

Søknaden inneholder etter mindretallets mening heller ikke tilstrekkelig argumentasjon for at forholdstallsvalg bør være normalordningen i konsernet, jf. representasjonsforskriften §§ 5 og 6. Særlig er det ikke angitt hvorfor den ordinære ordningen – flertallsvalg – ikke er best for de ansatte samlet sett.

Selskapet – NorgesGruppen ASA – har i flere saksdokumenter, også etter at tilleggssøknaden ble fremsatt, uttrykt at den ordningen som følger av loven og forskriften gir de ansatte den beste deltakelsen i bedriftsdemokratiet. Det er således ikke slik i denne saken at partene er enige – noe som etter mindretallets oppfatning her (som normalt) også må tillegges vekt.

Søkerne selv – fagforeningene – har uttrykkelig valgt å gjøre søknaden betinget av at konsernordningen går ut på forholdstallsvalg. Nemnda kan da vanskelig treffe vedtak om en ordinær ordning med flertallsvalg, selv om det ville gitt de ansatte en konsernordning, og selv om selskapet har støttet nettopp en slik ordning. Søknaden om konsernordning må etter mindretallets oppfatning da avslås.

Mindretallet tilføyer at selv om man skulle oppfatte søknaden som å gjelde en variant av flertallsvalg, vil denne varianten være svært lik forholdstallsvalg. Når det skal velges kun ett medlem fra hver valgkrets blir forslagsretten og rekkefølgen på kandidatene sentrale elementer ved valgordningen. Da har man i realiteten med en liste å gjøre, på samme måte som ved forholdstallsvalg. Mindretallet mener derfor at de samme hensynene gjør seg gjeldende ved vurderingen av en slik variant av flertallsvalg, som ved vurderingen ovenfor av forholdstallsvalg.

Bedriftsdemokratinemnda etterkommer søknaden om at det skal velges inntil fem varamedlemmer for hvert styremedlem eller observatør.

Delkonsernordninger i Meny & Ultra, Kiwi og Kjøpmannshuset

I brev 21. februar 2011 søker NorgesGruppen om innføring av delkonsernordninger innenfor butikkjedene Meny & Ultra, Kiwi og Kjøpmannshuset. Samtidig søkes det om unntak fra plikten til ansatterepresentasjon i regionale datterselskaper av disse.

Det er opplyst at søknaden har sitt utspring i henvendelser fra ansattegrupperinger, som antas å representere et flertall av de ansatte, som ønsker representasjon på styrenivå i selskaper med faktisk driftsoppfølging og hvor avgjørende beslutninger fattes. Det er videre opplyst at også kompleksiteten med det store antallet selskaper i NorgesGruppen, det betydelige antallet ansatte og den høye turnoveren innefor butikkvirksomheten ligger til grunn for søknaden. Den ordningen det søkes om vil etter NorgesGruppens oppfatning være en effektiv måte å imøtekomme de ansattes ønsker om å få være med der beslutningene faktisk fattes.

Det er opplyst at ansatterepresentasjon på styrenivå kun har funnet sted i enkelte av de regionale selskapene innenfor hvert profilområde. Søknaden støttes av Konsernklubben for Meny & Ultra og representanter for de ansatte i NG Spar Innland AS.

Etter behandlingen av søknaden i Bedriftsdemokratinevndas arbeidsutvalg 1. november 2011 er det avklart at tilslutningen fra de ansattes representanter til søknaden fra NorgesGruppen av 21. februar 2011 er betinget av at fagforeningene får tilslutning til tilleggssøknaden av 20. juli 2011 om gjennomføring av valg i underkonsernene.

Meny & Ultra

Morselskapet Meny & Ultra Butikkdrift AS er 100% eiet av Norgesgruppen ASA og har følgende 11 datterselskaper med til sammen 6 581 ansatte (per 31.12.10):

- o NG Meny Innland AS (62 ansatte)
- o NG Meny Sør AS (630)
- o NG Meny Buskerud AS (560)
- o NG Meny Midt-Norge AS (168)
- o NG Meny Møre AS (58)

- o NG Meny Rogaland AS (352)
- o NG Meny Vest AS (597)
- o NG Meny Vestfold Telemark AS (647)
- o NG Meny Øst AS (2 132)
- o NG Meny Østfold AS (435)
- o NG Ultra Øst AS (844)

Det er ansatterepresentasjon i følgende sju datterselskaper: NG Meny Sør AS, NG Meny Buskerud AS, NG Meny Rogaland AS, NG Meny Vestfold Telemark AS, NG Meny Øst AS, NG Meny Østfold AS og NG Ultra Øst AS. Det har vært forsøkt å gjennomføre valg av ansattes styremedlemmer i NG Meny Vest AS, men de ansatte har i følge søknaden ikke klart å mobilisere kandidater som har ønsket å stille til valg.

Det har hittil ikke fremkommet krav om ansatterepresentasjon i virksomheter med færre enn 200 ansatte.

Kjeden har til sammen 164 butikker, hvorav 120 med eget hovedeierskap og 44 tilknyttet gjennom kjedemedlemsavtaler.

Kiwi

Morselskapet Kiwi Butikkdrift AS er 100% eiet av Norgesgruppen ASA og har følgende 12 datterselskaper med til sammen 6 632 ansatte (per 31.12.10):

- o NG Kiwi Agder AS (400 ansatte)
- o NG Kiwi Buskerud AS (619)
- o NG Kiwi Innland AS (1 001)
- o NG Kiwi Midt-Norge AS (254)
- o NG Kiwi Møre AS (224)
- o NG Kiwi Nord AS (63)
- o NG Kiwi Oslo Akershus AS (1 288)
- o NG Kiwi Rogaland AS (628)
- o NG Kiwi Romsdal og Nordmøre AS (169)
- o NG Kiwi Vest AS (590)

o NG Kiwi Vestfold Telemark AS (465)

o NG Kiwi Øst AS (481)

Det er ansatterepresentasjon i følgende sju datterselskaper: NG Kiwi Buskerud AS, NG Kiwi Innland AS, NG Kiwi Oslo Akershus AS, NG Kiwi Rogaland AS, NG Kiwi Vest AS, NG Kiwi Vestfold Telemark AS og NG Kiwi Øst AS.

Det har hittil ikke fremkommet krav om ansatterepresentasjon i virksomheter med færre enn 200 ansatte. I søknaden er det opplyst at tre av selskapene den senere tid har kommet opp i mer enn 200 ansatte og at eventuelle valg av ansatterepresentanter i disse selskapene avventes til etter at bedriftsdemokratinevnda har behandlet søknaden.

Kjeden har per januar 2011 ca 500 tilknyttede butikker, hvorav ca 500 med eget hovedeierskap og ca 103 tilknyttet gjennom franchiseavtaler.

Kjøpmannshuset AS

Morselskapet Kjøpmannshuset Butikkdrift AS er 100% eiet av Norgesgruppen ASA og har følgende 12 datterselskaper med til sammen 2 332 ansatte (per 31.12.10):

o NG Spar Buskerud AS (237 ansatte)

o NG Spar Innland AS (572)

o NG Spar MidtNorge AS (46)

o NG Spar Møre AS (29)

o NG Spar Nord AS (98)

o NG Spar Rogaland AS (137)

o NG Spar Romsdal og Nordmøre AS (37)

o NG Spar Sør AS (249)

o NG Spar Vest AS (376)

o NG Spar Vestfold Telemark (94)

o NG Spar Øst AS (203)

o NG Joker Drift AS (0)

Det er ansatterepresentasjon i datterselskapet NG Spar Innland AS.

Det har hittil ikke fremkommet krav om ansatterepresentasjon i virksomheter med færre enn 200 ansatte. I søknaden er det opplyst at fire av selskapene i den senere tid har kommet opp i mer enn 200 ansatte, og at eventuelle valg av ansettereprerentanter i disse selskapene avventes til etter Bedriftsdemokratinemndas behandling av søknaden.

Kjeden har per januar 2011 ca 950 tilknyttede butikker, hvorav ca 80 med eget hovedeierskap og ca 870 tilknyttet gjennom kjedemedlemsavtaler.

Bedriftsdemokratinemnda viser til at det i utgangspunktet var enighet mellom selskapet og de ansatte v/ Konsernklubben i Meny & Ultra og representanter for de ansatte i NG Spar Innland AS, Kiwi Innland AS og Kiwi Buskerud AS om søknaden. Videre vises det til at selskapet opplyser at det har hatt møter med de ansatte og at det antas at ansattegrupperinger, som antas å representere et flertall av de ansatte, ønsker representasjon på styrenivå i selskaper med faktisk driftsoppfølging og hvor avgjørende beslutninger fattes.

Etter at Bedriftsdemokratinemndas arbeidsutvalg tok saken til behandling i møte 1. november 2011 har det framkommet at fagforeningens tilslutning til søknaden er betinget av at de får innfridd sine krav om gjennomføring av valgene i tilleggssøknaden av 20. juli 2011. Det er videre opplyst at Handel og Kontor organiserer til sammen 12,3 prosent av de ansatte i underkonsernene.

Til spørsmålet om representasjon fra de ansatte i datterselskaperens styre vil nemnda bemerke at det bare unntaksvis gis dispensasjon fra lovbestemmelsene om de ansattes representasjon i datterselskapers styre, idet et styre i et datterselskap har et selvstendig ansvar og selvstendige oppgaver i forhold til det selskap det er styre for. Datterselskaperens styre skal dessuten behandle saker som ikke behandles på morselskapsnivå. Videre skal datterselskaperens styre treffe avgjørelser i forbindelse med gjennomføringen av vedtak som er truffet av morselskaperens styre og uttalelse fra datterselskaperens styre vil inngå i morselskaperens beslutningsgrunnlag, jf aksjeloven § 6-16 andre ledd. Behandling i morselskaperens styre erstatter ikke styrebehandling i det datterselskap saken gjelder, jf. aksjeloven § 6-12.

De fleste av de datterselskapene det her dreier seg om har mer enn 200 ansatte, og har dermed plikt til å ha ansatterepresentasjon i styret. Det følger forutsetningsvis av aksjeloven § 6-4. I følge denne bestemmelsen kan det avtales at en virksomhet ikke skal ha bedriftsforsamling, men bare hvis de ansatte velger ett styremedlem eller to observatører i tillegg til den representasjonen som følger av aksjeloven § 6-4 andre ledd.

Søknaden om ikke å ha ansatterepresentanter i datterselskapene i de tre delkonsernene er begrunnet med at viktige beslutninger treffes i delkonsernstyrene. Bedriftsdemokratinemnda kan for sin del ikke se at dette er spesielt for disse selskapene. Dette vil regelmessig være tilfelle i konsernsammenheng. Nemnda viser i den forbindelse til det selvstendige ansvaret som styret i datterselskapene har.

Når Bedriftsdemokratinemnda likevel finner å kunne godkjenne delkonsernordninger i Meny & Ultra, Kiwi og Kjøpmannshuset, som også innebærer fritak fra plikten til representasjon i datterselskapene i delkonsernene, har nemnda lagt vekt på bransjens særegenheter som blant annet kjennetegnes av stor gjennomtrekk, mye deltid, lav organisasjonsgrad og liten erfaring med samarbeid og medvirkning, samt at det skal være en prøveordning. Godkjenningen gjelder som en prøveordning for to valgperioder. Nemnda forutsetter at ny søknad fremmes i god tid før valget i 2017 og at den inneholder erfaringsoppsummering av ordningen fra så vel ansattevalgte i delkonsernstyrene som lokale fagforeninger og representanter for ansatte i alle datterselskaper.

Bedriftsdemokratinemndas flertall, medlemmene Knudsen, Taraldsrud, Johannessen, Granden og Hagen, mener at ordningen med personlige varamedlemmer også kan gjennomføres innenfor delkonsernene.

Bedriftsdemokratinemndas mindretall, medlemmene Harto og Sigurdsen, viser til at det er NorgesGruppen ASA som har søkt om underkonsernordning. Etter konkret forespørsel fra nemnda ga fagforeningene uttrykk for at de støttet søknaden kun hvis ordningen går ut på "listevalg/forholdstallsvalg". Søkeren har begrunnet ønsket om å benytte de alminnelige regler om valget – flertallsvalg – med at dette gir bredest deltagelse blant de ansatte, noe mindretallet er enig i,

også på dette punktet, jfr. ovenfor. Fagforeningene har, i likhet med i sin egen søknad om konsernordning, etter mindretallets mening heller ikke her gitt noen tilfredsstillende begrunnelse for hvorfor flertallsordning er best for de ansatte samlet sett. Mindretallet mener derfor at selskapets søknad bør innvilges med en ordning med flertallsvalg.

Elektronisk valgordning

I brev 14. februar 2011 søker NorgesGruppen ASA om at det kommende og fremtidige valg i alle NorgesGruppens selskaper kan gjennomføres som elektroniske valg. I søknaden vises det til at Bedriftsdemokratinemnda tidligere har godkjent at valgene av ansatterepresentanter til styrene i Meny & Ultra og Kiwi skal foregå som elektroniske valg, jf. nemndas vedtak av 29. november 2009, og at denne valgformen er effektiv og rasjonell. Det fremgår også av søknaden at NorgesGruppen vil påse at valgsystemet ivaretar alle krav til hemmelig valg, flertalls- eller listevalg og valgkretser. For øvrig vises til de spesifikasjonene for valgsystemet som det ble redegjort for i søknaden om elektronisk valg som lå til grunn for nemndas godkjenning av elektronisk valg i Meny & Ultra og Kiwi i 2005.

Søknaden om elektronisk valg støttes av Konsernklubben Meny & Ultra og Norsk Transportarbeiderforbund i ASKO Norge AS.

Bedriftsdemokratinemnda godkjenner søknaden om elektronisk valg.

Nemnda forutsetter at valgsystemet ivaretar hensynet til sikkerhet og hemmelighold på en tilfredsstillende måte. Det forutsettes også at hensynet til anonymitet ivaretas, og at valget for øvrig gjennomføres i samsvar med representasjonsforskriftens regler, herunder at valgsystemet gjør det mulig å gjennomføre valget i valgkretser og som forholdstallsvalg. Nemnda forutsetter dessuten at forholdet til personopplysningsloven ivaretas. Videre forutsettes det at de ansatte er fortrolige med bruken av det elektroniske valgsystemet.

Bedriftsdemokratinemnda godkjenner søknaden om å avholde fremtidige valg av de ansattes representanter til styrene i NorgesGruppen.

Dersom de ansatte ønsker å gå tilbake til normalordningen for valg, kan lokal fagforening eller et flertall av de ansatte sende søknad om dette til Bedriftsdemokratinemnda.

Bedriftsdemokratinemnda fatter slikt

v e d t a k:

"I medhold av aksjeloven § 6-4 fjerde ledd og § 6-5, jf. representasjonsforskriften §§ 5, 6 og 9 tredje ledd fatter Bedriftsdemokratinemnda vedtak om følgende ordning for NorgesGruppen ASA:

I

De ansatte i NorgesGruppen ASA og i datterselskaper av dette har stemmerett og er valgbare ved valg til styret i NorgesGruppen ASA.

II

Valget skal gjennomføres i fire valgkretser. Det skal velges et styremedlem og inntil fem personlige varamedlemmer fra hver av de to valgkretsene med flest ansatte og en observatør og inntil fem vara observatører fra hver av de to valgkretsene med færrest ansatte. "Asko", "Meny & Ultra", "Kiwi" og "Kjøpmannshuset og øvrige selskaper" utgjør hver sine valgkretser.

III

De ansatte i Meny & Ultra Butikkdrift AS og datterselskaper av dette har stemmerett og er valgbare til styret i Meny & Ultra Butikkdrift AS. Det skal velges personlige vararepresentanter for de ansattes representanter og observatører i styret. Det gis fritak fra plikten til styrerepresentasjon i styrene i datterselskaper av Meny & Ultra Butikkdrift AS.

IV

De ansatte i Kiwi Butikkdrift AS og datterselskaper av dette har stemmerett og er valgbare til styret i Kiwi AS. Det skal velges personlige vararepresentanter for de ansattes representanter og observatører i styret. Det gis fritak fra plikten til ansatterepresentasjon i styrene i datterselskaper av Kiwi Butikkdrift AS.

V

De ansatte i Kjøpmannshuset Butikkdrift AS og datterselskaper av dette har stemmerett og er valgbare til styret i Kjøpmannshuset Butikkdrift AS. Det skal velges personlige vararepresentanter for de ansattes representanter og

observatører i styret. Det gis fritak fra plikten til ansatterepresentasjon i styrene i datterselskaper av Kjøpmannshuset Butikkdrift AS.

VI

Delkonsernordningene i Meny & Ultra Butikkdrift AS, Kiwi Butikkdrift AS og Kjøpmannshuset Butikkdrift AS, jf. vedtakets punkt III, IV og V, godkjennes som en prøveordning for to valgperioder.

VII

Etablerer eller overtar konsernet nye selskaper, skal de ansatte i disse innlemmes i de felles representasjonsordningene. Ved vesentlig endringer skal det sendes ny søknad til nemnda.

VIII

For øvrig gjelder aksjelovens og allmennaksjelovens regler om ansattes rett til representasjon i styrende organer og representasjonsforskriftens bestemmelser om gjennomføring av valg.

IX

Det benyttes elektronisk valgsystem ved det kommende og fremtidige valg av ansattes representanter i NorgesGruppen.”